

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 90/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2016 zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Adamovskou, advokátska kancelária, Žižkova 6, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa nečinnosťou v konaniach vedených Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 27 P 82/2009, Krajským súdom v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoP 365/2012 a v bližšie neoznačenom konaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice a rozsudkom Okresného súdu Košice II č. k. 27 P 82/2009-954 zo 17. októbra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 CoP 365/2012-1124 z 27. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a nečinnosťou v konaniach vedených Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 27 P 82/2009, Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 CoP 365/2012 a v bližšie neoznačenom konaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len „úrad práce“), rozsudkom okresného súdu č. k. 27 P 82/2009-954 zo 17. októbra 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 7 CoP 365/2012-1124 z 27. júna 2013 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ je otcom maloletej [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „maloletá“). Matkou maloletej je [REDACTED], aktuálne bývajúca v Košiciach (ďalej len „matka“).

3. Predmetom napadnutého konania, ktoré pôvodne začalo na okresnom súde pod sp. zn. 27 P 82/2009, bol návrh matky maloletej [REDACTED] na zverenie maloletej do jej osobnej výchovy a určenie vyživovacej povinnosti otcovi [REDACTED] (sťažovateľovi v konaní pred ústavným súdom, pozn.). Okresný súd rozsudkom č. k. 27 P 82/2009-954 zo 17. októbra 2012 zveril maloletú [REDACTED] do osobnej starostlivosti matky, otcovi určil vyživovaciu povinnosť na maloletú od 1. apríla 2010 do 31. augusta 2012 vo výške 70 € mesačne, od 1. septembra 2012 do budúca vo výške 100 € mesačne, rozhodol o zaplatení dlžného výživného vo výške 888,40 € do 90 dní od právoplatnosti rozsudku, zamietol návrh na výživné za obdobie od 11. marca 2009 do 31. marca 2010, upravil styk sťažovateľa s maloletou na bežné obdobie i čas prázdnin, určil spôsob odovzdávania maloletej a matke uložil povinnosť

informovať otca o zdravotnom stave a školských výsledkoch. Uvedený rozsudok okresného súdu bol potvrdený rozsudkom krajského súdu č. k. 7 CoP 365/2012-1124 z 27. júna 2013. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, ktoré bolo okresnému súdu doručené 1. októbra 2013.

4. Sťažovateľ podal 30. októbra 2013 sťažnosť ústavnému súdu, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa nečinnosťou v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 27 P 82/2009, krajským súdom pod sp. zn. 7 CoP 365/2012 a v bližšie neoznačenom konaní úradu práce a rozsudkom okresného súdu č. k. 27 P 82/2009-954 zo 17. októbra 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 7 CoP 365/2012-1124 z 27. júna 2013. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol uznesením sp. zn. II. ÚS 645/2013 z 11. decembra 2013 v časti namietajúcej prietahy v konaní označených orgánov ako zjavne neopodstatnenú a v časti namietajúcej porušenie označených práv okresným súdom a krajským súdom pre nedostatok právomoci ústavného súdu, pričom jednotlivé časti podrobne odôvodnil. Napriek uvedenej skutočnosti sťažovateľ po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 50/2014 z 25. júna 2015, ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, podal 23. októbra 2015 ústavnému súdu identickú sťažnosť, v ktorej žiada, aby ústavný súd prijal vec na ďalšie konanie a nálezom vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy, dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj porušenie práva na konanie bez zbytočných prietahov v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 27 P 82/2009, krajským súdom pod sp. zn. 7 CoP 365/2012 a úradom práce v bližšie neoznačenom konaní, zrušil napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu, vec vrátil na konanie krajskému súdu, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 € a náhradu trov konania, ktoré uloží zaplatiť krajskému súdu.

5. Sťažovateľ predovšetkým namieta, že prvé pojednávania na okresnom súde prebiehali bez jeho účasti, keďže okresný súd mu nedokázal riadne doručiť predvolania. Tým došlo k značnému porušeniu rovnosti účastníkov konania a vznikol široký priestor pre manipulácie a ovplyvňovanie okresného súdu. Problémy s tlmočením či prekladmi

súdnych dokumentov sa sudkyni dlhodobo nedarilo odstrániť, čo spôsobovalo aj prieťahy, keďže konanie trvalo viac ako 3,5 roka. Okresný súd nezabezpečoval riadne a včas preklady dôležitých dokumentov do taliančiny v rozpore s právom sťažovateľa konať pred súdom vo svojej materčine v zmysle § 18 Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľ sa od začiatku stretával s rodovo a národnostne diskriminačným prístupom zvyhodňujúcim matku, kvôli čomu podal dvakrát námietku zaujatosti.

Nedošlo k prešetreniu rodinných, bytových a sociálnych podmienok u oboch rodičov, pretože sa uvedené okolnosti preverovali, len čo sa týka matky.

Všeobecné súdy nezohľadnili závery znaleckého posudku [REDAKOVANÉ]. Brali do úvahy iba závery znaleckého posudku [REDAKOVANÉ]. Tým závažným spôsobom zasiahli do práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

Krajský súd sa vo svojom rozsudku vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že sťažovateľ dal vypracovať nový znalecký posudok znalkyni [REDAKOVANÉ], ktorý predložil spolu s odvolaním. O záveroch tohto posudku nie je v rozsudku krajského súdu ani zmienka.

Nebolo rešpektované ani právo sťažovateľa na zjavné a zreteľné odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý sa riadne nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami.

Nedošlo k úplnému zisteniu skutkového stavu, ako by si to vyžadoval záujem maloletej. Celkom bola ignorovaná požiadavka sťažovateľa zabezpečiť maloletej adekvátnu psychologickú a odbornú pomoc. Nebol preverený možný Münchhausenov syndróm v zastúpení u matky. Rovnako nebol dostatočne zisťovaný zdravotný stav maloletej, a to napriek tomu, že v súčasnosti je táto na pokraji straty funkcie jednej z obličiek s rizikom rovnakého vývoja aj pri druhej obličke.

Všeobecné súdy, ale ani úrad práce nezabezpečili dohľad nad realizáciou styku sťažovateľa s maloletou. Neuložili ani povinnosť podrobiť sa cielenému psychologickému poradenstvu na účely nápravy vzťahov v rodine. Práve naopak, rozhodnutiami a nečinnosťou mimo rozhodovacej činnosti bol matke vyslaný nesprávny signál, že jej postoj a konanie smerujúce k cielenému odcudzovaniu maloletej sťažovateľovi je tolerované a nemá žiadne negatívne dôsledky.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

9. Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

10. K časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta prietahy v konaní postupom okresného súdu, krajského súdu a úradu práce a porušenie označených práv okresným súdom, ústavný súd uvádza, že o nej už bolo rozhodnuté uznesením sp. zn. II. ÚS 645/2013 z 11. decembra 2013 v dôsledku čoho je sťažnosť v tejto časti neprípustná, a preto je potrebné ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

11. Pokiaľ ide o konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 7 CoP 365/2012 pre porušenie čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 18 ods. 1

Dohovoru o právach dieťaťa, sťažnosť v uvedenej časti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

12. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

13. Podstatou námietok sťažovateľa je jeho nesúhlas s rozsudkom krajského súdu, ktorý nevyhovel jeho odvolaniu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

14. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozhodnutia presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné argumenty. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď tento ich vníma ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd

dospel k záveru, že medzi namietaným rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

15. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2016